

Comunitat Autònoma / Departament / Estat	COMUNITAT VALENCIANA
Municipi	ATZENETA DEL MAESTRAT
Edifici	Parròquia de Sant Bertomeu Apòstol
Direcció	
Coordenades	40.21675 -0.170222
Protecció	Bé de rellevància local (13-02-2007) Identificador 12.04.001-003. El temple té la condició de Bé de Rellevància Local segons la Disposició Addicional Quinta de la Llei 5/2007, de 9 de febrer, de la Generalitat, de modificació de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià (DOCV Núm. 5.449 / 13.02.2007). En conseqüència les intervencions en les campanes han de ser comunicades a la Direcció General de Cultura adjuntant el projecte prèviament a l'inici dels treballs.
Descripció	<p>Campanar de pedra, cronològicament anterior a l'actual temple. És quadrat d'estil toscà. S'hi accedeix per la capella del Cor de Jesús, per una escala de caragol. El segon cos, conté la primitiva sala del rellotge amb la corresponent esfera exterior que donava a la plaça fins l'any 1973. El tercer cos és l'espaiosa sala de campanes, el qual és rematat pel compartiment superior popularment conegut pels perxets als que es puja per una escala de gat situada a la part esquerra del portal de la campana menuda. Els perxets són un remat o xapitell superior, on trobem el rellotge amb esferes als quatre vents. (MARTÍN NOGUERA, F. Xavier; MONFERRER GUARDIOLA, Rafael)</p> <hr/> <p>La torre campanar, adossada a l'església en el costat de l'Epístola, té planta quadrada, amb dos cossos massissos separats per motlures, i el cos de les campanes, amb una obertura de mig punt flanquejada per dues parelles de pilastres dòriques, en cada cara. Està rematada pels perxets, on trobem el rellotge amb esferes als quatre vents. WIKIPÈDIA (09-06-2017)</p>
Campanes	Té una campana de senyals, fosa per la foneria de Salvador Manclús en l'any 1965 i dedicada a Sant Bertomeu. De les campanes de la torre, la més xicoteta és de l'any 1815. Les dos grans també són de la foneria Manclús i es varen fondre en 1973. La mitjana està dedicada al titular del temple parroquial i la major a la Mare de Déu dels Àngels.
Fotos	25
Tocs actuals de campanes	La campana de senyals es voltejava des del cor de l'església, possiblement per a coordinar alguns tocs de campanes amb els actes litúrgiques celebrats a l'interior del temple parroquial. La gran i la xicoteta tocaven respectivament hores i quarts. També es voltejaven manualment i possiblement les repicaven des dels peus de la torre.
Conservació, manteniment	L'estat de conservació del campanar és bo, resultat de la recent restauració (2019). La campana de senyals està situada a l'espaldana que hi ha a la part superior de la façana principal del temple amb truja de ferro Manclús i dotada amb cigonyal i cable per a voltejar-la des del cor. Té batall lligat però no reforçat amb cable de seguretat. Les tres campanes de la torre estan instal·lades a les finestres del segon cos amb truges de ferro, també de la foneria Manclús, i mecanitzades amb motor de vol continu i electromalls monofàsics. Presenten batalls lligats i reforçats amb cable de seguretat.

Propostes	Possiblement La instal·lació actual no afavoreix la conservació de les campanes ni té cap vinculació amb la tradició local, per tant devia ser restaurat el conjunt. Les campanes s'ha de baixar del campanar per netejar-les per dins i per fora, canviant les truges de ferro per altres de fusta de perfil tradicional valencià i els motors per uns d'impuls. És recomanable que la campana de senyals continue a l'espadanya a la qual es troba.
Autors de la documentació	ALEPUZ CHELET, Joan; MARTÍNEZ TAMARIT, Pau
Data	08-08-2020

Campanes actuals

Localització	Campana	Fonedor	Any fosa	Diàmetre (en cm)	Pes
Espadanya a la façana	El Senyalet (4)	MANCLÚS, SALVADOR	1965	44	49
Sala de les campanes	San Gregori, la menuda (1)		1815	67	174
Sala de les campanes	Sant Bertomeu, la mitjana (2)	MANCLÚS, SALVADOR	1973	94	481
Sala de les campanes	Maria dels Àngels, la grossa (3)	MANCLÚS, SALVADOR	1973	118	951

Información completa: [Parròquia de Sant Bertomeu Apòstol - ATZENETA DEL MAESTRAT \(COMUNITAT VALENCIANA\)](#)

PDF (26-06-2026)